

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Förslag om utvidgat växa-stöd - nedsättning av arbetsgivaravgifter för upp till två anställda

Sammanfattning

- IFAU avstyrker att växa-stödet utvidgas till två anställda.
- IFAU anser att beloppsgränsen bör knytas till inkomstbasbeloppet.
- IFAU avstyrker förslaget att enskilda näringsidkare exkluderas från stödet.

Det finns en rad studier som undersöker hur variationer i arbetsgivaravgifter och anställningssubventioner påverkar sysselsättningen, och erfarenheterna är blandade. Växa-stödet, som först infördes 2017, skiljer sig från många andra åtgärder då stödet för närvarande endast påverkar incitamenten att anställa första gången, att gå från att vara soloföretagare till att vara arbetsgivare.

Låg nyttjandegrad innebär låg sysselsättningseffekt

Det har inte gjorts någon systematisk utvärdering av hur växa-stödet använts, eller om det har lett till att fler företag valt att anställa. I en nyligen utgiven finsk studie analyserar emellertid Nivala (2024) effekterna av en liknande subvention i Finland. Mellan 2007 och 2011 kompenserades företagare i vissa geografiska stödområden för 30 procent av lönekostnaderna under det första året och 15 procent under det andra året för den först anställda. Villkoren var tydliga: ett företag i ett stödberättigat område som anställde någon på heltid var berättigat till stödet, men företagaren var tvungen att aktivt ansöka om pengarna.

Nivala (2024) finner att utnyttjandet av subventionen var anmärkningsvärt lågt bland de berättigade. Bland de företag som inte hade några anställda, men som anställde någon på heltid, utnyttjade endast 6 procent subventionen. Detta trots att stödet alltså var betydande. Den låga nyttjandegraden bland berättigade förklaras av bristande kunskaper om reglerna samt olika typer av kostnader för att ansöka om stödet.

Nivala använder också den geografiska variationen för att skatta effekten av stödet på sannolikheten att bli arbetsgivare. Den skattade effekten är noll, vilket är föga förvånande med tanke på den låga nyttjandegraden.

Nyttjandegraden i det svenska växa-stödet verkar också vara mycket låg. Myndigheten Tillväxtanalys (2024) noterar att när ”stödet infördes för aktiebolag bedömdes den offentligfinansiella effekten bli -2,31 miljarder kronor för 2018 (Prop. 2017/18:1). Det faktiska kostnaden/utfallet för 2018 blev dock 15 gånger lägre, nämligen -0,15 miljarder kronor (Skr. 2018/19:98). Kostnader för efterföljande år har varit av liknande real storleksordning.”

Utvidgning av stödet till de två första anställda

Att utöka stödet till de två första anställda är ett sätt att öka generositeten i stödet. Men stödet är redan i dag generöst, och det är angeläget att mer noggrant analysera hur åtgärden påverkar sysselsättningen innan det utökas. De finländska erfarenheterna understryker vikten av detta.

Beloppsgränsen bör kopplas till inkomstbasbeloppet

Förslaget att höja beloppsgränsen från 25 000 kronor till 35 000 kronor i månaden är inte i sig orimligt. Regeringen bör emellertid överväga att koppla beloppsgränsen till inkomstbasbeloppet, så att denna typ av hopp undviks. Andra regelverk som föreratagare omfattas av, t.ex. 3:12-reglerna, använder flitigt inkomstbasbeloppet för att indexera beloppsgränser.

Tveksamt att exkludera enskilda näringsidkare

En viktig del av förslaget är att exkludera enskilda näringsidkare från att ta del av växa-stödet. Argumentationen i detta avseende är knapphändig – det skäl som anförs är att enskilda företagaren är exponerad för en högre privatekonomisk risk än aktiebolagsägaren (s.25).

Att missgynna en viss organisationsform är tveksamt av två skäl. Det första är att det – åtminstone historiskt – har ansetts angeläget att skattesystemet bör förhålla sig neutralt till valet av organisationsform. Det andra är att kravet på ombildning till aktiebolag uppenbart *höjer* trösklarna att använda subventionen. Och med tanke på den låga nyttjandegraden är det just sådana trösklar man borde fundera på hur man ska sänka.

I detta ärende har vik. generaldirektören Martin Söderström beslutat. Håkan Selin har varit föredragande.

Martin Söderström

Referenser

Nivala, Annika (2024) "(No) Effects of Subsidizing the First Employee: Evidence of a Low Take-up Puzzle Among Firms" VATT Working Papers 166, juni 2024.

Tillväxtanalys (2024) "Angående promemorian "Remittering av Förslag om utvidgat växa-stöd-nedsättning av arbetsgivaravgifter för upp till två anställda" 2024-06-14.

<https://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/remissvar/remissvar/2024-06-20-forslag-om-utvidgat-vaxa-stod-nedsattning-av-arbetsgivaravgifter.html>